JAARVERSLAG

2020

Vereniging van Universiteiten te 's-Gravenhage

Statutaire zetel: 's-Gravenhage

Bezoekadres Trapezium 210, Sliedrecht Postadres Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht T (0184) 41 25 07 http://www.groenendijk.nl/

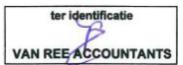
Datum:

07-05-2021

INHOUDSOPGAVE

Highlights en bestuursverslag VSNU 2020	1
Kengetallen	18
JAARREKENING	19
Balans per 31 december 2020	20
Staat van baten en lasten 2020	22
Kasstroomoverzicht 2020	23
Grondslagen	24
Toelichting op de balans per 31 december 2020	27
Toelichting op de staat van baten en lasten 2020	29
Ondertekening van de jaarrekening	36
OVERIGE GEGEVENS	37

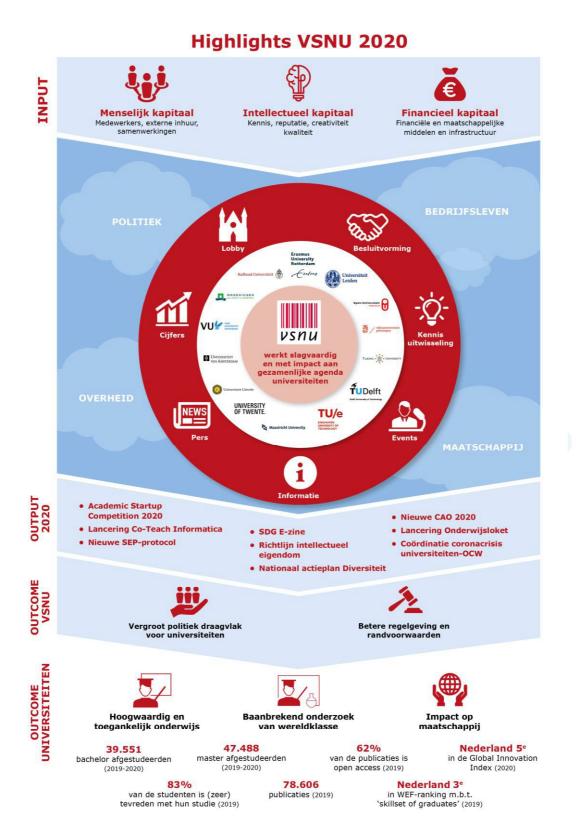

Inhoudsopgave

Bestu	ursverslag	3
Voorw	voord	3
1	Algemene informatie	4
1.1	Inhoudelijke agenda VSNU	4
1.2	Bestuurlijke organisatie VSNU	4
1.3	Bureau VSNU	5
2	Inhoudelijke terugblik op 2020	6
2.1	Activiteiten naar aanleiding van coronacrisis	6
2.2	Visieontwikkeling op het stelsel	7
2.3	Gezamenlijke internationale branding en positionering & implementatie van de	
	internationaliseringsagenda	8
2.4	Digitalisering in het hoger onderwijs versnellen en kansen benutten	8
2.5	Erkennen en waarderen van wetenschappers	9
2.6	Open Science en Open Access 1	0
2.7	Meer gezamenlijk investeren en financiële ruimte creëren: kostenonderzoek 1	1
3	Bedrijfsvoering bureau VSNU: terugblik op 20201	3
3.1	Financiën 1	
3.2	Personeel1	
3.3	ICT 1	
4	Vooruitblik 20211	5

ter identificatie

Bestuursverslag

Voorwoord

Geachte lezer,

Het jaar 2020 stond voor de Nederlandse universiteiten, net als voor de rest van de wereld, in het teken van de coronacrisis. De universiteiten kwamen vanaf maart voor de grote uitdaging te staan om over te schakelen naar online onderwijs en werken op afstand. Dankzij de enorme inzet van alle medewerkers en studenten is het gelukt om onder moeilijke en snel veranderende omstandigheden onderwijs, onderzoek en innovatie zo goed mogelijk te laten doorgaan. Dit is iets waar we als sector trots op mogen zijn.

De coronacrisis zette daarnaast ook een vergrootglas op de wetenschap. Het waren immers wetenschappers, van alle disciplines, die konden vertellen met welke maatregelen en medicijnen we het virus het beste konden bestrijden. En het waren wetenschappers (zeker ook uit Nederland) die aan de basis stonden van de uiteindelijke oplossing, namelijk de razendsnelle ontwikkeling van een vaccin. Hieruit bleek duidelijk: investeren in fundamenteel onderzoek is van groot belang voor onze samenleving.

Ook voor de VSNU zette de coronacrisis het jaar op zijn kop. Nauw overleg tussen de universiteiten onderling en met de Rijksoverheid en andere partners was meer dan ooit noodzakelijk: over de interpretatie van de coronaregels, over de gevolgen daarvan voor het onderwijs en onderzoek, over het welzijn van studenten en medewerkers, over de korte- en langetermijn impact van de crisis, et cetera. We zagen in deze crisistijd een grote bereidheid bij medewerkers en bestuurders van alle universiteiten om zich in te spannen voor gezamenlijke oplossingen. We zijn hun dan ook zeer dankbaar voor al hun inspanningen in VSNU-verband in het afgelopen jaar.

In dit jaarverslag kunt u meer lezen over ons werk in het kader van de coronacrisis. En u zult zien dat het 'normale werk' van de VSNU ondanks de coronacrisis niet stil stond. We zijn ook in 2020 door blijven werken aan de uitvoering van ons Meerjarenplan 2019-2020. Programma's als Erkennen & Waarderen, Open Science en de Lerarenagenda hebben opnieuw een impuls gekregen. En we hebben ons ook voorbereid op 2021, het jaar dat onder meer in het teken staat van de Tweede Kamerverkiezingen en het opvangen van de effecten van de coronacrisis. We kijken ernaar uit om ook in dat nieuwe jaar met al onze partners samen te werken aan een sterke universitaire sector, midden in de samenleving.

Pieter Duisenberg, voorzitter Babs van den Bergh, directeur

1 Algemene informatie

1.1 Inhoudelijke agenda VSNU

De Nederlandse universiteiten, verenigd in de Vereniging van Universiteiten (VSNU), hebben de volgende gezamenlijke ambities geformuleerd:

- 1. De Nederlandse universiteiten staan midden in de samenleving;
- 2. De Nederlandse universitaire sector heeft een toppositie in het internationale speelveld;
- 3. De Vereniging van Universiteiten werkt slagvaardig en met impact aan een gezamenlijke agenda, die in samenspraak met de universiteiten tot stand komt.

Het hoogste orgaan van de VSNU, de General Assembly, heeft deze ambities geconcretiseerd in het meerjarenplan 2019-2020. Hierin zijn de projecten beschreven waarmee de VSNU bijdraagt aan het realiseren van deze gezamenlijke ambities. Centraal in dit meerjarenplan staan een aantal strategische thema's. In de paragraaf *Inhoudelijke terugblik op 2020* wordt verslag gedaan van de resultaten die op deze thema's zijn geboekt, aangevuld met een terugblik op het werk van de VSNU in het teken van de coronacrisis.

1.2 Bestuurlijke organisatie VSNU

De bestuurlijke structuur van de VSNU ziet er sinds 2018 als volgt uit:

1. De G<u>eneral Assembly</u> (GA) staat aan het hoofd van de vereniging en functioneert de facto als algemene ledenvergadering. De GA, bestaande uit alle collegeleden, is in 2020 drie keer (digitaal) samengekomen. De General Assembly heeft een aantal grote strategische vraagstukken besproken, zoals de lange termijn impact van de coronacrisis. Daarnaast zijn door de General Assembly verschillende besluiten genomen, zoals:

- Instemming met het cao-onderhandelaarsakkoord
- Vaststelling van het jaarverslag 2019 en de begroting 2021

2. Het <u>bestuur</u> neemt formeel de besluiten binnen de vereniging (voor zover deze niet zijn voorbehouden aan de GA). Dit doet het bestuur doorgaans op advies van de drie stuurgroepen. Het bestuur bewaakt daarbij de integraliteit van de besluitvorming, voert regie over de agenda en ondersteunt de voorzitter bij het slagvaardig opereren in de politieke actualiteit. Het bestuur bestaat uit de voorzitter van de VSNU en de voorzitters en vicevoorzitters van de drie stuurgroepen, en wordt ondersteund door de directeur en bestuurssecretaris van de VSNU. Naast de tien regulier geplande vergaderingen, is het bestuur gedurende 2020 in verband met de coronacrisis regelmatig voor extra vergaderingen bijeengekomen. In het voorjaar gebeurde dit in een kleinere samenstelling: het Bestuurlijk Corona Crisisteam (bestaande uit de voorzitter van de VSNU en de drie stuurgroep-voorzitters).

3. De VSNU heeft drie <u>stuurgroepen</u>: de stuurgroep Onderwijs & Onderzoek (SOO), de stuurgroep Bedrijfsvoering en Financiën (SBF) en de stuurgroep Strategie, Public Affairs en Governance (SSPG). Deze stuurgroepen adviseren het bestuur over de te nemen besluiten. De stuurgroepen staan open voor alle portefeuillehouders (ongeacht functie/titel) en bestaan in principe uit 14 leden (namelijk van iedere universiteit één collegelid). Hiermee is gewaarborgd dat de portefeuillehouders en inhoudelijk deskundigen aan tafel zitten en de stuurgroepen namens de hele vereniging hun stem kunnen laten horen. Naast de vijf

reguliere vergaderingen per stuurgroep, hebben alle stuurgroepen in 2020 regelmatig extra vergaderd in verband met de coronacrisis.

4. <u>Bestuurlijke trekkers, taskforces en werkgroepen</u> zijn het eerste bestuurlijke aanspreekpunt voor een specifiek onderwerp. Bestuurlijk trekkers zijn gedurende langere tijd bij een onderwerp betrokken en ontwikkelen bijvoorbeeld nieuwe beleidsvoorstellen of gaan namens de VSNU over dit onderwerp in gesprek met externen. Bestuurlijke taskforces en werkgroepen worden doorgaans opgericht voor onderwerpen of projecten met een tijdelijk karakter en een concreet beoogd resultaat.

De VSNU handelt in lijn met de principes van goed bestuur zoals vastgelegd in de voor de Nederlandse universiteiten geldende Code goed bestuur universiteiten, voor zover deze van toepassing zijn op een vereniging zoals de VSNU. Tevens handelt de VSNU in lijn met de uitgangspunten ten aanzien van de te vergoede onkosten en de afwikkeling van declaraties zoals beschreven in de Declaratieregeling CvB-leden Nederlandse universiteiten. De VSNU valt onder de Wet Normering Topinkomens, die de openbaarmaking van inkomens van topfunctionarissen verplicht stelt.

1.3 Bureau VSNU

Het bureau van de VSNU geeft uitvoering aan het meerjarenplan van de vereniging. Onder leiding van de directeur is het bureau thematisch ingericht langs zeven domeinen: Onderwijs; Onderzoek & valorisatie; HR; Internationalisering; Financiën; Governance & accountability; Communicatie & public affairs.

Ieder domein wordt aangestuurd door een domeinleider. Domeinleiders voeren regie over de onderwerpen die grotendeels via projecten worden opgepakt in het eigen domein, met nadrukkelijke aandacht voor de crossovers tussen domeinen. De grotere uitdagingen uit het meerjarenplan worden gezamenlijk opgepakt. De domeinleiders voeren daarnaast algemene managementtaken uit ten behoeve van het gehele bureau.

De platte en transparante organisatiestructuur van de VSNU ondersteunt de projectgerichte werkwijze. Alle medewerkers hebben een mentor die de kerntaken van werkgeverszorg en personeelsmanagement op zich neemt. Beoordeling en ontwikkeling worden jaarlijks overeengekomen en vastgesteld.

2 Inhoudelijke terugblik op 2020

Het Meerjarenplan 2019-2020 vormde in principe de basis voor het werk van de VSNU in het afgelopen jaar. Vanaf maart ging veel werk echter zitten in de reactie op de coronacrisis. Een deel van de oorspronkelijk geplande activiteiten moest derhalve uitgesteld of geannuleerd worden.

Dit hoofdstuk bevat een nadere toelichting op de activiteiten op het gebied van corona en de strategische thema's uit het meerjarenplan. Daarnaast zijn het afgelopen jaar toch ook concrete resultaten geboekt op een flink aantal andere projecten. Denk aan het <u>werkplan</u> gericht op het verminderen van de druk op de wetenschap(pers); de lancering van het <u>Onderwijsloket</u> waar inmiddels ruim 600 potentiële onderwijsoverstappers zijn geholpen; de succesvolle tweede editie van de <u>Academic Startup Competition</u>; de presentatie van het nieuwe <u>Strategy Evaluation Protocol</u> (SEP); de overeenstemming over een <u>nieuwe CAO</u>; en het met veel partners opgestelde <u>Nationaal actieplan</u> voor Diversiteit en Inclusie.

2.1 Activiteiten naar aanleiding van coronacrisis

Start coronacrisis

Nadat op 27 februari 2020 de eerste besmetting met het coronavirus in Nederland werd vastgesteld, nam de Nederlandse overheid in de eerste weken van maart verschillende maatregelen. Op 12 maart 2020 besloot het kabinet dat alle universiteiten geen fysieke onderwijsactiviteiten meer mochten organiseren en dat iedereen zoveel mogelijk thuis moest werken. Direct hierop schakelde de VSNU over op een crisisstructuur, waarin tot 1 juli 2020 gewerkt is. Het Bestuurlijk Corona Crisisteam (bestaande uit de voorzitter van de VSNU en de drie stuurgroepvoorzitters) kwam dagelijks bijeen en de drie stuurgroepen wekelijks, wat gaandeweg werd afgebouwd. Ook verschillende ambtelijke overleggen, waaronder dat van de universitaire IV-managers, de juristen en de beleidsmedewerkers onderwijs, werden geïntensiveerd. In de tweede helft van het jaar werd de crisisstructuur weliswaar losgelaten, maar kwamen het bestuur en de stuurgroepen nog steeds vaker dan normaal bijeen om actuele vraagstukken te bespreken.

Overleg en afspraken met ministerie van OCW en andere partners

Gedurende de coronacrisis (dus het gehele jaar sinds half maart) heeft de VSNU nauw overlegd met het ministerie van OCW over een groot aantal zaken. In de eerste plaats was het voor universiteiten van groot belang welke coronamaatregelen de overheid nam en hoe deze precies uitgelegd moesten worden. De VSNU sprak hierover met het ministerie en informeerde de universiteiten over de uitkomsten hiervan. Concreet resultaat hiervan is bijvoorbeeld de 'Routekaart coronamaatregelen mbo en HO'.

Daarnaast werd met het ministerie van OCW ook overlegd over de effecten die de coronacrisis had op tal van kwesties uit de onderwijspraktijk. Denk aan het bsa, de harde knip, proctoring, onderzoeksvertraging en onderwijsaccreditaties. Dit leidde tot afspraken die door het ministerie werden vastgelegd in het Servicedocument Hoger Onderwijs, waarvan een groot aantal versies is verschenen.

Ook met andere partners vond gedurende de coronacrisis veel overleg plaats. Zo werden met de IND en het ministerie van Buitenlandse Zaken oplossingen gevonden voor

internationale studenten, vond er met de andere onderwijssectoren nauw overleg plaats over de doorstroom van studenten en werd met NWO overlegd over de impact van corona op onderzoekers en hun aanvragen.

Kennisuitwisseling en communicatie

In de VSNU-overleggen tijdens de coronacrisis vond veel kennisuitwisseling plaats tussen universiteiten. Het ging daarbij bijvoorbeeld over de manier waarop de campus veilig werd ingericht, over hoe werd omgegaan met uitwisselingsprogramma's, over de faciliteiten voor thuiswerkende medewerkers, of over de omslag naar digitaal onderwijs.

Ten behoeve hiervan is ook een groot aantal inventarisaties gemaakt, waarin bijvoorbeeld in kaart werd gebracht hoe de studievoortgang er bij verschillende universiteiten voor stond. Over het algemeen kwam hieruit het beeld naar voren dat de universiteiten door zijn blijven draaien: het onderwijs is grotendeels online gecontinueerd, het onderzoek op locatie is na een onderbreking van enkele maanden weer hervat, of gewijzigd van opzet, en alle medewerkers hebben een omslag naar digitaal werken gemaakt.

In haar communicatie heeft de VSNU het afgelopen jaar laten zien hoe de universiteiten omgingen met de coronacrisis. Dit gebeurde bijvoorbeeld via de hashtag #ConnectUniversitiesNL en met het e-zine <u>Universiteiten in Coronatijd</u>. Ook organiseerde de VSNU verschillende werkbezoeken, waaronder dat van <u>premier Rutte</u> aan de Universiteit Maastricht en Rijksuniversiteit Groningen. In de communicatie stond ook de bijdrage die universiteiten leveren aan oplossingen voor de coronacrisis centraal: wetenschappelijk onderzoek is cruciaal om het virus te begrijpen, om de juiste maatregelen te nemen en om medicijnen of vaccins te ontwikkelen.

2.2 Visieontwikkeling op het stelsel

Het project 'Visieontwikkeling op het stelsel' heeft dit jaar een andere invulling gekregen dan voorzien. Oorspronkelijk was het plan om dit jaar aan de slag te gaan met de uitvoering van de afspraken uit het position paper van VH en VSNU (o.a. over wisselstroom). Ook zou, naar aanleiding van het VSNU-visiestuk Kennis voor onze Toekomst, gestart worden met het gesprek over de balans tussen autonomie, competitie en samenwerking in het stelsel.

Na de start van de coronacrisis is echter snel besloten deze activiteiten op te schorten. In plaats daarvan is een bestuurlijke taskforce geformeerd die de impact op de lange termijn van de coronacrisis op de universiteiten verkende. Met medewerking van vier ambtelijke groepen (onderwijs; onderzoek en valorisatie; financiën; HR) en op basis van interviews met een groot aantal stakeholders, heeft de taskforce in de eerste instantie een scenario-analyse gemaakt. Tijdens de General Assembly van 4 juni zijn deze scenario's bediscussieerd door alle CvB-leden.

In de zomer en het najaar is de taskforce uitgebreid en zijn de gesprekken over de scenario's vertaald naar voorstellen voor acties: wat betekenen de gevolgen van de coronacrisis voor de agenda van de VSNU en de Nederlandse universiteiten? Op basis van de eindrapportage van de taskforce heeft de General Assembly in november tot een aantal acties besloten. Zo is besloten tot het versterken van de samenwerking van de universiteiten in de transitie van het onderwijs, intensiveren de universiteiten hun kennisdeling over de ontwikkeling van

strategische investeringen in onderwijsgebouwen, faciliteiten en/of de campus, en intensiveren zij inspanningen ter versterking van de internationale positionering en branding van Nederland kennisland.

2.3 Gezamenlijke internationale branding en positionering & implementatie van de internationaliseringsagenda

Lobby MFK

Het Meerjarig Financieel Kader ('MFK') van de Europese Commissie zag er in eerste aanleg gunstig uit: een forse extra investering in wetenschap en innovatie was voorgenomen. De begroting in zijn geheel kon echter niet op steun rekenen van de regeringsleiders op de Europese top. Daarop ontstonden er op diverse niveaus flinke onderhandelingen, waarin door de VSNU (samen met Neth-ER en EUA) heel stevig is gelobbyd voor extra middelen voor onderzoek. Er is gesproken met de verantwoordelijke rapporteur in het EP, <u>er kwam een pittig opiniestuk</u> in NRC en de Frankfurter Allgemeine, en nog veel meer. Het bleef niet zonder effect: het definitieve pakket bevat alsnog meer geld voor onderzoek en innovatie dan wat de regeringsleiders beoogden.

Vervolg Holland Alumni network

Met de afslankoperatie van Nuffic verdwijnen niet alleen de NESO's als het aan het kabinet ligt, ook het Holland Alumni network staat op de tocht. Een potentiële aderlating voor de positie van Nederland in de wereld. Via het netwerk zitten er in elk land wel informele ambassadeurs van Nederlandse universiteiten en daarmee: van Nederland. Met een flinke sprint via het ISO-NL wordt nu een doorstart op touw gezet.

Gevolgen van corona voor internationalisering

Over de corona-inzet is eerder in dit document al veel gezegd. Specifiek vanuit het perspectief van internationalisering: de coronacrisis leverde ook veel vragen op rondom de inkomende en uitgaande internationale studenten en medewerkers. Binnen de VSNU hebben de universiteiten afgestemd over bijvoorbeeld de omgang met exchange-studenten. De VSNU heeft zich daarnaast bijvoorbeeld ingezet voor repatriëring van studenten die gestrand waren in het buitenland. Ook is uitvoerig gesproken met onder meer de Landelijke commissie gedragscode en de IND, met als resultaat uitzonderingen op de reguliere regels en daarmee meer ruimte. Zo werd het bijvoorbeeld mogelijk voor inkomende studenten om hun taaltoets online te maken.

In bredere zin droeg de gezamenlijke inzet van de universiteiten in corona ook bij aan onze internationale positie. Zo kwam er een <u>mooi stuk in Times Higher Education</u>, waarin ook de inzet van de rectoren op fysiek onderwijs werd benoemd.

2.4 Digitalisering in het hoger onderwijs versnellen en kansen benutten

Cybersecurity

In de kerstvakantie van 2019 werd Nederland opgeschrikt door de cyberaanval op de Universiteit Maastricht, die er zelfs toe leidde dat de universiteit een aantal weken digitaal dicht moest. Deze ongekende situatie was een "wake-up" call voor de hele sector en de overheid.

Dankzij de openheid en transparantie waarmee de Universiteit Maastricht de aanval afwikkelde, en de sterke samenwerking in SURF-verband, heeft de sector een aantal grote stappen gezet waarmee de kwetsbaarheid is verminderd. Maar er is nog veel te doen. Recentelijk nog heeft de Cyber Security Raad in een advies aan de regering laten zien dat Nederland meer moet doen om haar (digitale) autonomie te kunnen behouden. Landen om ons heen investeren daar fors in. De VSNU gaat mee in deze ontwikkeling, en zal intensiever en strategischer overleg gaan voeren met relevante stakeholders en overheid. De formatie is voor dat doel uitgebreid.

Versnellingsplan ICT

De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat digitalisering in het hoger onderwijs versneld is. Het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT is afgelopen jaar intensief betrokken geweest bij diverse initiatieven om docenten en ondersteunende staf zo goed mogelijk te ondersteunen bij de omslag naar digitaal onderwijs verzorgen. Zo is de <u>Vraagbaak Online</u> <u>Onderwijs</u> opgericht, waar informatie uitgewisseld werd en docenten hele concrete vragen konden stellen. Daarnaast zijn er ook twee nieuwe werkgroepen opgericht: Werkgroep Toetsen op Afstand en de Werkgroep Onderwijs in Praktijkvaardigheden. Deze thema's kwamen in de Coronacrisis extra naar voren, maar hadden tot op dat moment nog geen plek in het Versnellingsplan. Tot slot werd vanuit het programmateam in afstemming met OCW het eerste <u>online werkbezoek van de Minister</u> georganiseerd. De zones hebben zelf hebben daarnaast ook ingespeeld op de vragen vanuit de coronacrisis. Zo verzorgden de zone Studiedata diverse <u>sessies</u> over het nut van studiedata in tijden van corona.

De zones hebben daarnaast ook verder gewerkt aan hun ambities uit de plannen van aanpak. Dit leverde een groot scala aan producten op. De zone Flexibilisering werkt bijvoorbeeld aan een pilot studentmobiliteit, waarbij studenten via multi campus leren aan meerdere instellingen cursussen kunnen volgen. De pilot loopt in Utrecht, Wageningen en Eindhoven en zal uiteindelijk beschikbaar worden voor alle geïnteresseerde instellingen. Daarnaast organiseerde de zone EdTech succesvol hun tweede <u>EdTech Validation Lab</u>.

Het Koersteam (de zone voor de bestuurders) omarmden het idee van een 'Spotify voor Studieboeken'. ResearchNed deed hiervoor onderzoek om te kijken naar de haalbaarheid van het ontwikkelen van meer open leermaterialen en welke stappen hiervoor vanuit bestuurders nodig zijn. Het Koersteam heeft een Kwartiermaker aangewezen om hier vervolg aan te geven.

Het afgelopen jaar is bovendien ingezet op verdere communicatie van het Versnellingsplan. Zo spraken er diverse leden van het Versnellingsplan op congressen van de NRO, bijeenkomsten van de OECD en OEGlobal.

2.5 Erkennen en waarderen van wetenschappers

De universiteiten willen ruimte geven aan alle talenten van hun medewerkers, en die erkennen en waarderen. Voor ieder talent met een eigen focus op wetenschappelijk onderwijs, onderzoek, impact, patiëntenzorg of leiderschap. Deze ambities uit het in 2019 gepubliceerde position paper '<u>Ruimte voor ieders talent'</u> vergen een wezenlijke verandering van gedrag en leiderschap. Het gaat om een diepgaande cultuurverandering die de VSNU, NFU, NLU, NWO, ZonMw en KNAW samen nastreven. Gesteund door de minister van OCW.

Afgelopen jaar is daartoe een gezamenlijk programmaplan opgesteld. Een regiegroep bestaande uit vertegenwoordigers van de VSNU, NFU, KNAW, NWO en ZonMw geeft als collectief sturing aan het veranderprogramma. Namens de VSNU participeren Pieter Duisenberg en de rectoren Rianne Letschert en Frank Baaijens in deze regiegroep. De eerste stap in het veranderprogramma is om binnen de verschillende organisaties een visie te ontwikkelen op het gewenste gedrag en cultuur.

Deze visies worden opgesteld door Erkennen en Waarderen commissies. In 2020 hebben alle universiteiten, de vier levensbeschouwelijke universiteiten, NWO en ZonMw, de NWOinstituten en de KNAW-instituten elk een eigen Erkennen en Waarderen commissie opgericht. Deze commissies zijn verantwoordelijk voor de implementatie en cultuurverandering binnen de eigen organisatie. Ondanks de coronacrisis zijn de commissies enthousiast aan de slag gegaan. Elk met een eigen aanpak en tijdsplanning.

Op landelijk niveau zijn de voorzitters van de Erkennen en waarderen commissies en de projectleiders per instelling verschillende malen online bij elkaar gebracht. Bij deze bijeenkomsten delen zij good practices. Op 23 en 27 november is een <u>korte webinar</u> serie georganiseerd over 'Recognition and rewards for education'. Daarnaast is in 2020 het grote Recognition & Rewards Festival voorbereid, dat begin 2021 zal plaatsvinden.

2.6 Open Science en Open Access

Als door de coronacrisis in 2020 iets duidelijk geworden is, dan is het hoe relevant en urgent het is dat wetenschappelijke literatuur onmiddellijk via open access beschikbaar komt. De VSNU zet sinds 2014 in op de transitie naar Open Access, waarbij we ons gezamenlijk met landelijke partijen gecommitteerd hebben aan de ambitie om 100% open access publiceren mogelijk te maken. Uit de door de VSNU in oktober 2020 gepubliceerde <u>monitor</u> bleek dat we in 2019 op 62% zaten (ten opzichte van 54% in 2018).

Voor 2020 verwachten we een flinke stijging als gevolg van de in mei 2020 afgesloten <u>overeenkomst met Elsevier</u> wiens tijdschriften bijna een kwart vertegenwoordigen van de totale Nederlandse wetenschappelijk output in peer-reviewed tijdschriften. Daarnaast zijn eind 2020 overeenkomsten bereikt met uitgevers als Wiley, Taylor and Francis, Oxford University Press en Royal Society of Chemistry. Ook verwachten we vanaf 2020 een groei in het aandeel "Alleen groen OA". Begin 2020 zijn we immers begonnen met <u>verdere opschaling</u> van de pilot "You share, we take care". Dit zal het percentage "Alleen groen OA" vanaf 2020 sneller doen toenemen. Op de lange termijn geldt echter dat hoe succesvoller de andere routes zijn, hoe kleiner het aandeel groen dat nodig is.

Door deze ontwikkelingen verwachten we in 2020 uit te komen op 75% open access. Deze internationale koploperspositie hebben we weten te realiseren zonder aanvullende financiële middelen. In de tweede helft van 2020 is een uitgebreide haalbaarheidsstudie uitgevoerd waaruit blijkt dat - naast het volhouden van de huidige acties - extra instrumenten nodig zijn voor de laatste stappen naar 100%. Daartoe zullen in 2021 de nodige vervolgstappen gezet worden naar een nieuw open access meerjarenplan.

Naast bovenstaande activiteiten op het gebied van open access, is in 2020 binnen de VSNU ook een brede <u>Taskforce Responsible Management of Research Information and Data</u>

(RMRID) gestart met deelname van NWO, NFU, UKB en SURF. De aanleiding lag bij de onderhandelingen met Elsevier, de zorgen voor toenemende vendor lock-in en de toenemende afhankelijkheid van commerciële organisaties in het verkrijgen van informatie over wetenschap (zowel data als services). Uitgangspunt is dat informatie over de resultaten van wetenschappelijk onderzoek open toegankelijk moet zijn. Dit uitgangspunt is samen met ondersteunde uitgangspunten rond open science en die rond publieke en academische waarden vertaald in een aantal te hanteren principes. Deze principes zijn in 2020 succesvol geïmplementeerd in het contract met Elsevier. Daarnaast is de Taskforce in het najaar van 2020 gestart met een haalbaarheidsstudie naar de zogenaamde Open Knowlegde Base (OKB) waarin bepaalde delen van die gegevens in publieke handen komt. Deze studie moet duidelijkheid geven over de vraag of (en onder welke voorwaarden) een OKB bij voorkeur aan de vrije markt (o.a. Elsevier) moet worden overgelaten of juist moet worden ontwikkeld en beheerd door publieke partijen.

Tot slot heeft de VSNU het afgelopen jaar in het <u>Nationaal Platform Open Science</u> (NPOS) bijgedragen aan het tot de norm maken van open science. Het huidige Nationaal Plan Open Science dateert van begin 2017 en beschrijft de gezamenlijke ambities rond Open Access, FAIR-data, Citizen Science en andere aspecten van open science (inclusief erkennen & waarderen). In 2020 is een start gemaakt naar een nieuw nationaal programma 2021-2030, dat medio 2021 zal worden afgerond. Verschillende projecten, gestart in 2019 leveren daartoe input. Zo heeft het eindrapport over optimalisatie van het datalandschap eind 2020 geleid tot het opstarten van een brede werkconferentie rond FAIR data en data uitwisseling. Ook is een adviesrapport rond Citizen Science opgeleverd en is gewerkt aan studies naar data-stewards en alternatieve publicatieplatforms. Het nieuwe nationaal programmaplan Open Science 2021-2030 zal (hernieuwd) commitment van alle Nederlandse stakeholders vergen. Voor de centrale coördinerende activiteiten is er een meerjarenbegroting voor 2021-2027 met bijhorende financiering door VSNU, OCW, NFU, NWO, VH, KNAW en KB. Voor de verschillende programmalijnen zullen financieringsvoorstellen volgen na vaststelling van het nieuwe programmaplan.

2.7 Meer gezamenlijk investeren en financiële ruimte creëren: kostenonderzoek Centraal in het werk van de VSNU rondom de financiële positie van de universiteiten, stond afgelopen jaar de gecoördineerde inbreng bij de onderzoeken van PwC Strategy (hierna: PwC) en Berenschot, die worden uitgevoerd in opdracht van OCW. Het gaat daarbij om onderzoeken naar de toereikendheid en doelmatigheid van het macrobudget (PwC), naar de optimale verhouding tussen variabele en vaste bekostiging, en naar de condities waaronder flexibel studeren verantwoord zou kunnen worden ingevoerd (beide Berenschot). Alle genoemde onderzoeken lopen door tot in 2021. Vooral het PwC-onderzoek zal een belangrijke input vormen voor de komende kabinetsformatie en voor de inzet van de VSNU voor de dringend benodigde betere financiering van de universitaire sector.

Naast de onderzoeken die in opdracht van OCW zijn uitgevoerd, wordt er vanuit de VSNU verder gewerkt aan het verbeteren van het inzicht in de kosten van onderwijs en onderzoek en de relatie met de kwaliteit daarvan. Dit draagt bij aan een beter begrip van de uitdagingen waarvoor de universiteiten staan. Het onderzoek hiernaar is gestart in 2019 met twee afzonderlijke werkgroepen en liep door in 2020. Het VSNU kostenonderzoek wordt in 2021 voortgezet.

Inzet van de VSNU is te komen tot een betere structurele financiering, hetgeen ook van groot belang is voor het welzijn van medewerkers en studenten. Het Ministerie van BZK heeft in een onderzoek onder (semi-) overheidspersoneel gekeken naar de ervaringen van het personeel van universiteiten. Ook daaruit bleek de relatief hoge werkdruk. Door de coronacrisis is die druk toegenomen. Met WO in Actie en de studentbonden is intensief overleg gevoerd over deze problematiek. In 2021 worden die gesprekken voortgezet, en zetten we in op gezamenlijke acties om de situatie te verbeteren. Zo wordt gekeken naar aanvraag- en regeldruk, en naar landelijke protestacties voor betere financiering.

3 Bedrijfsvoering bureau VSNU: terugblik op 2020

3.1 Financiën

De VSNU is een financieel gezonde vereniging.

Het boekjaar 2020 is afgesloten met een negatief resultaat van EUR 11k. De afwijking van het gerealiseerde negatieve resultaat ten opzichte van het begrote negatieve resultaat van EUR 198k (te weten EUR 187k), is onder meer het gevolg van het vrijvallen van een personele voorziening, lagere reis- en verblijfkosten in verband met de coronamaatregelen en lagere totale loonkosten als gevolg van het ontstaan van vacatures.

Verder zijn de conferenties Digitale samenleving en Impact in verband met de coronacrisis uitgesteld naar 2021 en daarmee een groot deel van de kosten van deze conferenties. Voor het project Digitale samenleving is dit een verschil van EUR 220k, dat is toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor DiSa.

Daarnaast is in 2020 een aantal extra projecten uitgevoerd - die niet begroot waren – zoals cybersecurity, externe inzet voor het kostenonderzoek en de campagne voor de verkiezingen van 2021. Deze laatste twee zijn ten laste van de bestemmingsreserve gebracht. Tot slot zijn de verenigingskosten hoger uitgevallen dan begroot vanwege extra inhuur van capaciteit en een landelijke campagne, dit als gevolg van de coronacrisis.

Conform het meerjarenplan 2019-2020 en de begroting 2020 is – middels het aannemen van medewerkers of het inhuren van experts – extra ingezet op de strategische projecten: Versnellingsplan onderwijsinnovatie met ICT, Strategische (internationale) samenwerking, missies en branding, Open Science en Open Access, Communicatie en Public Affairs, Digitale samenleving en op Erkennen en waarderen. Deze extra inzet is gedeeltelijk gefinancierd uit een verhoging van de contributie, gedeeltelijk uit een eenmalige extra bijdrage vanuit de universiteiten (voor Digitale Samenleving) en gedeeltelijk uit de VSNU-reserve. De resultaten (output) van deze extra inspanningen zijn hierboven toegelicht.

In het kasstroomoverzicht zijn naast de toename van de kortlopende schulden geen grote mutaties te zien van de balansposten ten opzichte van 2019. Per saldo is de stand van de liquide middelen afgenomen met EUR 22k.

De VSNU heeft de afgelopen jaren een aantal verbeteringen aangebracht in de P&C-cyclus. Zo zijn alle contracten die de VSNU heeft afgesloten, nu vastgelegd in een contractmanagementsysteem (MochaDocs). De rapportages worden vier keer per jaar voorgelegd aan de contracteigenaren ter controle en mutaties worden doorlopend verwerkt. Het systeem signaleert wanneer acties nodig zijn (opzegtermijnen, einde contract). Daarmee hebben we een sluitende administratie van al onze contracten.

Daarnaast zijn de kwartaalrapportages verbeterd. Vier keer per jaar wordt een integraal overzicht gemaakt van de bestedingen op alle posten en dit wordt voorzien van een korte toelichting voor het management. De rapportages worden besproken met het managementteam.

Tot slot zijn we eind 2020 gestart met de voorbereiding voor de inrichting van een nieuw systeem waarmee we personeelsbegroting en de totale begroting van de VSNU eenvoudiger, sneller en betrouwbaarder kunnen samenstellen.

3.2 Personeel

De bezetting van het bureau in 2020 was gemiddeld 38,20 fte. Het verloop was gemiddeld; 6,4 fte vertrok in 2020 wegens aflopende projecten of contracten, en 4,4 fte aan vacatures zijn vervuld.

Vanwege de coronapandemie is het voor het personeel een jaar geweest vol aanpassingen en uitdagingen; thuis werken, niet meer naar kantoor maar op een thuiswerkplek, online overleggen, op een andere manier contact onderhouden met collega's, in sommige gevallen omgaan met kinderen die thuis onderwijs moeten krijgen, etc. Binnen het bureau is er veel en vaak aandacht geweest voor elkaar en voor de omstandigheden; van sociale initiatieven als een buddysysteem tot en met het goed inrichten van thuiswerkplekken, het aandringen op toch vakantie nemen, het afkondigen van een *digital lockdown* voor het weekend, en het snel uitkeren van een thuiswerkvergoeding (en tegelijkertijd het intrekken van de vergoeding voor woon-werkverkeer). Aan de omslag naar thuiswerken, aandacht voor hun gezondheid en veiligheid en voor het behoud van een constructieve werksfeer hebben alle medewerkers van de VSNU een bijzondere bijdrage geleverd in 2020.

Het ziekteverzuim is niet significant gestegen, noch is er een enorm groot stuwmeer aan vakantiedagen ontstaan. Niettemin valt het thuiswerken vele vsnu-ers zwaar, en sluit het maar gedeeltelijk aan bij onze taken, die vaak sociaal van aard zijn (veelal netwerken, kennisuitwisseling, onderhandelen). Het werk is er in 2020 niet leuker op geworden. Het opleidingsplan hebben we dan ook omgegooid en daarin expliciet aandacht ingebouwd voor Gezond werken in tijden van corona – en dan bedoelen we gezond in alle opzichten (fysiek, emotioneel, sociaal).

3.3 ICT

De variabele en vaste kosten voor ICT kon de VSNU in 2020 goed beheersen: de omgeving is uitermate stabiel en er zijn steeds minder vragen van gebruikers bij de helpdesk. Er is wekelijks overleg met de dienstverlener, en er zijn maandelijkse rapportages over het beheer van de ICT-omgeving. De licentiekosten zijn de afgelopen jaren steeds gestegen, mede omdat we steeds meer toepassingen nodig hebben voor ons werk. Mede daarom zijn er concrete plannen om Box in 2021 uit te faseren, zodat we gebruik kunnen maken van de educatieve licenties van SURF voor Microsoft Sharepoint.

Een belangrijk aandachtspunt afgelopen jaar was cybersecurity. Begin 2020 is de VSNU gestart met een "KnowBe4"-campagne, gericht op het vergroten van kennis en bewustzijn bij de medewerkers hierover. In de campagne werden gedurende 2020 bij iedere medewerker meerdere nepaanvallen uitgevoerd, met als doel om te toetsen of de korte online trainingen effect hadden. Deze nepmails werden steeds verder gepersonaliseerd totdat ze nauwelijks meer van echt te onderscheiden waren. Uit een nulmeting van het risicoprofiel van de VSNU voorafgaand aan de campagne kwam een gemiddelde score van 38%. Deze score is onder andere gebaseerd is op klikgedrag op phishing mails, maar ook op individuele profielen van medewerkers en hun zichtbaarheid op het internet. Na afloop van de campagne, eind 2020, was de score gedaald naar 23,4%. Hoewel de score dus gedaald is,

blijven we inzetten op bewustwording. Een soortgelijke campagne zullen we in 2022 herhalen.

Een tweede aandachtspunt afgelopen jaar was de overstap naar volledig digitaal en thuis werken in verband met de coronacrisis. Bij de opstart van de crisisorganisatie heeft de VSNU direct contact gezocht met SURF om te zorgen dat onze Teams-omgeving ook beschikbaar gesteld kon worden aan alle bestuurders van de 14 universiteiten. SURF heeft vervolgens met Microsoft in zeer kort tijdsbestek een voorziening gemaakt, waarmee we on-line konden vergaderen met alle universiteiten. Microsoft heeft op haar <u>website</u> uitgebreid verslag gedaan van deze snelle en succesvolle migratie.

4 Vooruitblik 2021

Gelet op de grote impact van de coronacrisis, ook op de vereniging en de werkzaamheden van het VSNU-bureau, heeft het VSNU-bestuur besloten het meerjarenplan 2019-2020 te verlengen en niet in 2020 een nieuw meerjarenprogramma te laten opstellen. In 2021 blijven de strategische prioriteiten uit dat meerjarenplan dus centraal staan in het werk van de VSNU. Denk hierbij aan programma's als Erkennen & Waarderen, Open Science & Open Access en het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie.

Het jaar 2021 zal daarnaast in het teken staan van drie andere grote dossiers. Ten eerste de afwikkeling van de coronacrisis, die ook in 2021 nog veel aandacht zal vragen. Ten tweede de Tweede Kamerverkiezingen van maart 2021 en de daaropvolgende formatie. En tot slot de inspanningen van de VSNU gericht op het verbeteren van de bekostiging van de universiteiten, waarvoor de publicatie van het toereikendheidsonderzoek van PwC/OCW een belangrijke mijlpaal is.

Mede op basis van de ontwikkelingen in al deze trajecten, zal de VSNU in 2021 bepalen wat de prioriteiten van de VSNU zijn voor de volgende jaren. Dit leidt tot een nieuw meerjarenplan en een nieuwe meerjarenbegroting, die eind 2021 vastgesteld zullen worden.

VSNU	Begroting	Begroting	Realisatie
x EUR 1000	2021	2020	2020
BATEN			
Contributie	4.863	4.768	4.768
Contributie DiSa	0	250	250
Contributie Corona + IV	200	0	
Financieel (rentebaten)	-8	0	-10
Overige inkomsten	100	100	85
Subsidie Open Access/OS	0	25	35
Werkgeverstaken/Ov.	123	134	282
Totaal	5.278	5.277	5.410

Begroting 2021

[			
LASTEN			
Personele lasten	3.626	3.531	3.452
Huisvesting	241	238	248
Verenigingskosten	180	177	309
Algemene lasten	474	467	438
Afschrijvingen	59	58	58
Domeinkosten	242	288	300
Werkgeverstaken/Ov.	114	112	87
Extra projectkosten	708	604	530
Totaal	5.644	5.475	5.422
RESULTAAT			
Saldo exploitatie	-366	-198	-11
Mutatie bestemmingsreserve			
Lerarenagenda	-100		-47
Digitale samenleving	-47		120
Open Access	-56		-76
Kostenonderzoek + Verkiezingen	-50		-66
	-253		-69
Resultaat na bestemming			
resultaat	-113		58
Prijsindexatie	1,40%		
Correctie op B2020 nav CAO	0,60%		

Extra projectkosten	Begroting	Begroting	Realisatie
x EUR 1000	2021	2020	2020
Extra kosten Coronagerelateerd	100	0	0
Lerarenagenda	100	45	47
Digitale Samenleving	47	350	130
Erkennen en Waarderen	150	100	85
Open Access/Open Science	56	84	128
Sectorale routekaart	0	0	36
Integrale Veiligheid/Cybersecurity	100	0	34
Leven lang Ontwikkelen	80	0	0
Kostenonderzoek	50	0	43
Strategiebijeenkomsten bestuur	25	25	4
Campagne verkiezingen 2021	0	0	23

Het bestuur van de VSNU bestaat in 2020 uit de volgende leden:

Naam

De heer drs.	P.J. Duisenberg	(voorzitter) VSNU	vanaf jan. 2018
Mevrouw dr.	M. Bult	Universiteit Twente	vanaf jan. 2018
De heer prof dr ir	A.P.J. Mol	Wageningen University and Research	vanaf jan. 2019
De heer prof.dr.	A. Pijpers	Universiteit Utrecht	vanaf jan. 2019
De heer prof dr.	M. Paul	Maastricht University	vanaf jan. 2020
De heer prof dr	V. Subramaniam	Vrije Universiteit Amsterdam	vanaf jan. 2020
De heer drs. M.	M. Ridderbos	Universiteit Leiden	vanaf jan. 2020

Universiteit

Universiteit

Tilburg University

Universiteit Twente

Erasmus Universiteit Rotterdam

Universiteit van Amsterdam

VSNU

De general assembly van de VSNU bestaat in 2020 uit de volgende leden:

Naam

De heer drs. De heer dr De heer prof.dr. De heer mr. Mevrouw prof. dr. De heer dr. De heer prof.dr. De heer mr. Mevrouw prof.dr.ir. De heer prof dr ir De heer prof.dr. De heer prof.dr. Mevrouw prof.dr. De heer prof.mr. De heer ir drs. De heer ir.drs. De heer prof. dr. De heer prof.dr.

De heer drs. De heer dr. De heer Mevrouw dr. Mevrouw drs. De heer drs. De heer dr. Mevrouw prof.mr. De heer drs. Mevrouw drs. Mevrouw drs. Mevrouw dr.

De heer prof.dr.ir. De heer prof.dr Mevrouw prof dr ir De heer prof. dr. De heer prof.dr. De heer prof.dr. Mevrouw prof.dr. Mevrouw prof.dr.ir. De heer prof dr ir De heer prof. dr. De heer prof.dr. Mevrouw prof.dr.ir. De heer prof.dr. De heer prof. dr. De heer prof. Mevrouw prof.dr.

P.J. Duisenberg K.M. Becking H. Brinksma V. van der Chijs G.T.M. ten Dam K.L.L.M. Dittrich a.i. W.B.H.J. van de Donk A.D. van der Feltz L.O. Fresco T.H.J.J. van der Hagen M. Paul A. Pijpers C.M. van Praag C.J.J.M. Stolker H.1.N. Smits R.H.J.M. Smits J. de Vries D.H.J. Wigboldus J.A.M. Biemans N.J.P.M. Bos L.A.C. Buchwaldt W.D. Bult-Spiering W.L.M. de Koning-Martens J.W. Lintsen M.J.W. Nollen A. Ottow M. Ridderbos R. Ritsema van Eck P.F.I.M. Snijders MMN Ummelen N.A. Vermeulen F.P.T. Baaijens Th. Bastiaens H, Bijl R. Engels J.H.J.M. van Krieken H.R.B.M. Kummeling R.M. Letschert K.I.J. Maex A.P.J. Mol

R.F. Mudde

A.J. Schuit

K. Sijtsma

T.T.M. Palstra

V. Subramaniam

A. Veldkamp

T.N. Wijmenga

Open Universiteit Tilburg University Open Universiteit Wageningen University Technische Universiteit Delft Maastricht University Universiteit Utrecht Vrije Universiteit Amsterdam

Maastricht University Universiteit Utrecht Vrije Universiteit Amsterdam Universiteit Leiden Erasmus Universiteit Rotterdam Technische Universiteit Eindhoven Rijksuniversiteit Groningen Radboud Universiteit Nijmegen

Rijksuniversiteit Groningen Maastricht University Wageningen University Universiteit Twente Radboud Universiteit Nijmegen Universiteit van Amsterdam Vrije Universiteit Amsterdam Universiteit Utrecht Universiteit Leiden Erasmus Universiteit Rotterdam Tilburg Universiteit Rotterdam Technische Universiteit Eindhoven Technische Universiteit Delft

Technische Universiteit Eindhoven Open Universiteit Universiteit Leiden Erasmus Universiteit Rotterdam Radboud Universiteit Niimegen Universiteit Utrecht Maastricht University Universiteit van Amsterdam Wageningen University Technische Universiteit Delft Universiteit Twente Tilburg University Tilburg University Vrije Universiteit Amsterdam Universiteit Twente Rijksuniversiteit Groningen

Lid

Lid

vanaf jan. 2018 tot 1 okt. 2020 vanaf 1 sept. 2020 vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2018 vanaf 1 juni 2020 vanaf 1 okt. 2020 tot 1 juni 2020 vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2018 vanaf 1 mrt. 2018 vanaf jan. 2018 tot 1 sept. 2020 vanaf juni 2019 vanaf 1 okt. 2018 vanaf jan. 2018 vanaf sept. 2019 vanaf jan. 2018 vanaf okt. 2019 tot 1 okt. 2020 vanaf jan. 2018 tot 29 sept. 2020 vanaf 15 febr. 2018 vanaf jan. 2019 vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2019 vanaf nov, 2016 vanaf 15 juni 2018 vanaf jan. 2018 vanaf 1 juni 2018

vanaf jan. 2018 vanaf jan. 2019 vanaf nov. 2016 vanaf 15 juni 2018 vanaf jan. 2020 vanaf 19 nov. 2020 vanaf jan. 2018 vanaf 27 nov. 2020 vanaf 27 nov. 2020 vanaf 27 nov. 2020

KENGETALLEN

	2020	2019
Liquiditeit (Vlottende activa / kortlopende schulden)	4	4
Solvabiliteit 1 (Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen * 100%)	77 %	75 %
Solvabiliteit 2 (Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen * 100%)	77 %	77 %
Rentabiliteit (Resultaat / Totale baten + Rentebaten)* 100%	0 %	2 %
Weerstandsvermogen ((Eigen vermogen - Materiële Vaste Activa)/ totaal baten) * 100%	47 %	46 %
Werkkapitaal in duizenden euro's (vlottende activa minus kortlopende schulden)	2.524	2.586

Liquiditeit/Current Ratio

Dit kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om aan alle kortetermijnverplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft aan het vermogen om aan de langetermijnverplichtingen te voldoen.

Rentabiliteit

Dit kengetal geeft aan welk deel van de totale baten c.q. opbrengsten over blijft na aftrek van de lasten c.q. kosten.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen. In 2020 is het weerstandsvermogen met 1%-punt gestegen tot 47%.

Werkkapitaal

Het werkkapitaal is het kapitaal waarover de vereniging vrij kan beschikken voor het uitoefenen van de daadwerkelijke taken.

JAARREKENING

BALANS PER 31 december 2020

(na verwerking resultaatbestemming) (in duizenden euro's)

		31 december 2020		31 december 201	
ΑCTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa Materiële vaste activa	1	80	80	103	103
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	2	242	242	294	294
Liquide middelen	3		3.062		3.084

3.384

3.481

Vereniging van Universiteiten, 's-Gravenhage

		31 december 2020		31 decemb	er 2019
PASSIVA					
Eigen vermogen					
Algemene reserve Bestemmingsreserves	4 5	2.265 <u>338</u>	2.603	2.208 406	2.615
Voorzieningen					
Personeel	6	0	0	74	74
Kortlopende schulden					
Overige kortlopende schulden en overlopende passiva	7	780	780	792	792

3.384

3.481

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2020

(in duizenden euro's)

		Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Baten				
Contributies Projectbaten Overige baten	8 9 10	5.018 271 131 5.420	5.018 251 8 5.277	5.005 316 123 5.444
Lasten				
Personele lasten Afschrijvingen Projectlasten Overige lasten	11 12 13 14	3.452 58 917 <u>995</u> 5.422	3.531 58 984 <u>903</u> 5.475	3.457 53 973 <u>863</u> 5.347
Saldo baten en lasten		<u>-1</u>	-198	
Financiële baten en lasten				
Financiële baten Financiële baten en lasten	15	<u>-10</u> -10	<u> </u>	<u>1</u>
Resultaat		-11	-198	98

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

VSNU stelt voor om, conform het besluit van de general assembly d.d. 4 juni 2021, het negatieve resultaat over 2020 ad € 11 te dekken uit / bestemmen aan de onderstaande reserves.

		2020
		(in duizenden euro's)
Resultaat algemene reserve		58
Mutatie bestemmingsreserve:		
Digitale Samenleving Open Access Lerarenagenda Kostenonderzoek + Campagne verkiezingen 2021	120 - 76 - 47 - 66	
Mutatie bestemmingsreserve		-69
Resultaat		-11

Vereniging van Universiteiten, 's-Gravenhage

KASSTROOMOVERZICHT (invoegen) (in duizenden euro's)

	20	20	201	19
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-1		97
Aanpassingen voor: - Afschrijvingen - Mutaties voorzieningen Veranderingen in vlottende middelen - Vorderingen - Kortlopende schulden	58 -74 52 -12	- 16 40	53 74 -93 -6	127 - 99
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		23		125
- Ontvangen interest	-10	-10	1	1
Kasstroom uit operationele activiteiten		13		126
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-35		-51	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-35		-51
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		0		0
Mutatie liquide middelen	-	-22	=	75
Beginstand liquide middelen Mutatie liquide middelen	3.084 22		3.009 75	

Door afrondingen op 1.000 euro kunnen er verschillen in het kasstroomoverzicht ontstaan.

GRONDSLAGEN

ACTIVITEITEN

De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU), gevestigd te 's-Gravenhage, is de brancheorganisatie van de veertien Nederlandse universiteiten. Zij behartigt de belangen van haar leden en is een werkgeversvereniging. De belangenbehartiging is ten behoeve van het verwerven van substantiële invloed op beleid en bekostiging van universiteiten en gericht op een positief imago van de universitaire sector. Daarnaast verzorgt de VSNU diensten waar de leden behoefte aan hebben of die ter ondersteuning dienen van de belangenbehartiging.

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 "Kleine organisaties-zonder-winststreven" en is opgesteld op basis van continuïteit.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Tekorten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar. Alle bedragen worden gepresenteerd in duizenden euro's.

Het inschrijfnummer bij de Kamer van Koophandel is 40480226.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

De afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Meubilair: 5 jaar;

ICT: (computers, servers, printers, telefoons) 3 jaar.

Als ondergrens voor te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar, wordt $\in$ 1k aangehouden. Afhankelijk van het soort aanschaf geldt deze ondergrens voor de prijs per stuk (inclusief b.t.w.).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de general assembly.

Eigen Vermogen

De onder het eigen vermogen opgenomen algemene reserve staat vrij ter beschikking van de vereniging.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de general assembly bepaald en betreft geen verplichting. De general assembly kan deze verplichting zelf opheffen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Contributies

De opbrengsten uit contributies worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Projectbaten

De baten uit hoofde van projecten betreffen subsidiegelden en baten uit facturatie. De subsidiegelden worden aan het einde van de subsidieperiode verantwoord via de staat van baten en lasten.

Ontvangen projectbaten, die nog niet zijn besteed worden verantwoord als vooruit ontvangen subsidies onder de kortlopende schulden.

Reeds toegekende, maar nog niet ontvangen subsidies, worden verantwoord als niet uit de balans blijkende rechten.

Voor het project Open Access is van DUO een subsidie ontvangen. De subsidie is gebaseerd op artikel 1.2 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. De subsidie wordt verleend ten behoeve van het verstrekken van de communicatieboodschap door middel van het inzetten van diverse communicatiemiddelen, alsmede voor het organiseren van diverse vormen van evenementen, landelijk en lokaal, om het draagvlak te verbreden en de ambitie van 100% dichterbij te brengen.

Voor het project Open Science is van DUO een subsidie ontvangen. De subsidie wordt verleend ten behoeve van het in kaart brengen van de transitiekosten open science (NPOS project A), verkennen van alternatieve publicatie platforms (NPOS project D) en het versterken van de samenwerking op het gebied van stimuleren en ondersteunen van onderzoekers in open science (NPOS project H).

Voor het project Erkennen en Waarderen van wetenschapper is van DUO een subsidie ontvangen. De subsidie wordt verleend ten behoeve van het breder erkennen en waarderen van wetenschappelijk medewerkers.

Overige baten

De overige baten worden verantwoord in de periode waarop deze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen/pensioenen

De VSNU is voor de pensioenverplichting aangesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De pensioenverplichting uit de regeling wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de Staat van baten en lasten verantwoord. Ultimo 2017 en 2016 waren er voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Per 31-12-2020 is de beleidsdekkingsgraad 93,2% (97,8% per 31-12-2019).

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa en de verwachte economische levensduur. Er wordt lineair afgeschreven, vanaf het moment van ingebruikname.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

1. Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen vaste bedrijfsmiddelen en worden in drie tot vijf jaar lineair afgeschreven.

2. Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar.

3. Liquide middelen

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vereniging met uitzondering van € 63 in verband met een bankgarantie voor de huur van kantoorruimte.

4. Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES

	Saldo 1-1- 2020 €	Resultaat €	Overige mutaties €	Saldo 31- 12-2020 €
Algemene reserve	2.209	58	0	2.267
Bestemmingsreserves Bestemmingsreserve Digitale Samenleving Bestemmingsreserve Open Access * Bestemmingsreserve Lerarenagenda Bestemmingsreserve Kostenonderzoek + Campagne verkiezingen 2021	125 76 80 125	120 -76 -47 -66	0 0 0 0	245 0 33 59
Eigen vermogen	406	-69 -11	0 0	337 2.604

 * Het resultaat Open Access 2020 bedraagt EUR 93 negatief. Hiervan is EUR 17 ten laste van de

De algemene reserve (vrij besteedbaar vermogen) is opgebouwd uit exploitatieoverschotten en staat ter vrije beschikking van de vereniging. Bij het besluit over de meerjarenbegroting 2019 -2020 door de general assembly zijn de bestemmingsreserves bepaald.

De general assembly kan door middel van bestemmingsreserves specifieke bestemmingen toewijzen.

5. Voorzieningen

<u>Personeel</u>

De voorziening WW-verplichting dient ter dekking van de verwachte toekomstige lasten van voormalige werknemers die gebruikmaken van de regeling. Dit komt voort uit het feit dat de VSNU eigenrisicodrager is.

Het saldo per 31 december 2020 is gelijk aan de maximale hoogte van alle voorziene toekomstige WW-uitkeringen.

VERLOOPOVERZICHT VOORZIENINGEN

	Saldo 01-01-2020	Mutaties	Saldo 31-12-2020
	€	€	€
Personeel WW-verplichtingen	74	-74	0
www.verpileneiligen	74	-74	0
Voorzieningen	74	-74	0

6. Overige kortlopende schulden en overlopende passiva

De overige kortlopende schulden en overlopende passiva bestaan met name uit betalingen van facturen die in het volgend kalenderjaar zijn betaald, nog te betalen premies en loonheffingen en nog te betalen vakantiegeld en vakantiedagen en hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Sinds enige tijd gebruikt de VSNU een contractsysteem waarin alle contracten worden beheerd en waaruit ook de niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen kunnen worden gerapporteerd.

De vereniging heeft een contract afgesloten ten aanzien van de huur van kantoorruimte inclusief 7 parkeerplaatsen. Het contract heeft een looptijd tot en met 30 september 2021. De jaarlijkse verplichting (inclusief servicekosten) bedraagt circa € 228.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2020

7. Contributies

In onderstaand overzicht worden de bedragen in euro's weergegeven.

	Basiscontributie		
	Vaste voet	Variabel deel	Totaal
Universiteit Utrecht	179.214	300.807	480.021
Universiteit van Amsterdam	179.214	267.002	446.216
Technische Universiteit Delft	179.214	257.540	436.754
Rijksuniversiteit Groningen	179.214	239.801	419.015
Universiteit Leiden	179.214	217.199	396.413
Vrije Universiteit Amsterdam	179.214	201.902	381.116
Radboud Universiteit Nijmegen	179.214	187.113	366.327
Erasmus Universiteit Rotterdam	179.214	179.232	358.446
Maastricht University	179.214	154.432	333.646
Technische Universiteit Eindhoven	179.214	130.764	309.978
Universiteit Twente	179.214	137.589	316.803
Wageningen University	179.214	129.203	308.417
Tilburg University	179.214	78.549	257.763
Open Universiteit	179.214	27.868	207.082
Totaal contributie	2.509.000	2.509.000	5.018.000

De contributie is geïndexeerd met 1,026% ter dekking van de loon- en prijsstijgingen en inclusief de incidentele post Digitale Samenleving van € 250.000 in 2020.

Voor de basisheffing van de contributie is 50% evenredig over de leden verdeeld en 50% vastgesteld naar rato van de rijksbijdrage 2019 van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In de contributie zijn baten opgenomen met een bijzondere bestemming. Deze baten hebben betrekking op het volgende project:

	Realisatie 2020	Begroting 2020
	€	€
Digitale Samenleving	130	250

8. Projectbaten

De projectbaten bestaan voornamelijk uit bijdragen van leden aan het universitair functieordeningssysteem (UFO), bijdragen van volgers van de CAO Nederlandse Universiteiten, baten Conferentie Erkennen en Waarderen en baten Open Access en Open Science.

In de projectbaten zijn baten opgenomen met een bijzondere bestemming. Deze baten hebben betrekking op de volgende projecten:

	Realisatie 2020	Begroting 2020
	€	€
Open Access / Open Science Conferentie Erkennen en Waarderen	35 85	25 100

9. Overige baten

De overige baten bestaan voornamelijk uit ontvangsten m.b.t. een detachering. Daarnaast de ontvangen baten voor het Rectorencollege.

10. Personele lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Lonen en salarissen *	2.717	3.380	2.609
Doorbelasting projecten	-318	-279	-246
Sociale lasten	326	0	304
Pensioenlasten	413	0	397
Overige personele lasten	313	430	394
	3.452	3.531	3.457

 $\ast$ In de begroting 2020 zijn de lonen en salarissen opgenomen inclusief sociale lasten en pensioenlasten.

Het gemiddeld aantal fte's in 2020 is 38,20 (in 2019 was dat 38,21).

WNT-verantwoording 2020 VSNU

Per 1 januari 2015 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op VSNU van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

De VSNU is aangewezen als WNT-plichtige organisatie op grond van art. 1.3, lid 1e, bijlage 2 (verenigingen van onderwijsinstellingen die voor hun leden optreden als werkgeversvertegenwoordiger bij collectieve arbeidsovereenkomsten of als vertegenwoordiger in overleg met de centrale overheid).

Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor VSNU is € 201.000,-. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Het individuele WNT-maximum voor de leden van de general assembly bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden van de general assembly 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2020 Bedragen x € 1	P.J. Duisenberg	B. J. v.d. Bergh
Functiegegevens	voorzitter	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,9	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 161.182	€ 127.364
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.568	€ 20.422
Subtotaal	€ 180.750	€ 147.786
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 180.900	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2020	€ 180.750	€ 147.786
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is		
toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2019 Bedragen x € 1		
Functiegegevens	voorzitter	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 168.129	€ 127.444
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.971	€ 19.737
Subtotaal	€ 191.100	€ 147.181
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000
Bezoldiging	€ 191.100	€ 147.181

Vereniging van Universiteiten, 's-Gravenhage

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking Deze categorie is in 2020 niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Deze categorie is in 2020 niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Dit is niet van toepassing omdat de overige leden van de general assembly geen bezoldiging ontvangen voor de vereniging. Op pagina 17 van dit jaarverslag is een overzicht opgenomen met de leden van de general assembly.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Deze categorie is in 2020 niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Declaratieregeling

Conform de gedragscode "Declaratieregeling CvB-leden Nederlandse Universiteiten" legt ook de VSNU verantwoording hierover af in het jaarverslag. De declaratieregeling is oorspronkelijk opgesteld voor de 14 bij de Vereniging van Universiteiten aangesloten universiteiten.

In onderstaand overzicht worden de bedragen in euro's weergegeven.

VSNU	Drs. B.J. van den Bergh MKM (directeur)	Drs. P.J. Duisenberg (voorzitter)
Representatiekosten, inclusief de vaste onkostenvergoeding	641	70
Reiskosten binnenland	7.188	1.746
Reiskosten buitenland	2.579	475
Overige kosten	1.727	414
Totaal	12.135	2.705

11. Afschrijvingen

	Realisatie	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Afschrijvingen	4.5	10	
Meubilair	15	13	11
ICT	43	45	43
	58	58	53

12. Projectlasten

De projectlasten bestaan hoofdzakelijk uit kosten die verband houden met de volgende projecten: Open Access, UFO, Digitale Samenleving, uitvoeren actieplan leraren, conferentie Erkennen en Waarderen, NRIN, boegbeeld Open Science en domeinkosten.

In de projectlasten zijn lasten opgenomen met een bijzondere bestemming. Deze lasten hebben betrekking op de volgende projecten:

	Realisatie 2020 €	Begroting 2020 €
Digitale Samenleving	130	350
Uitvoeren actieplan leraren	47	45
Open Access	128	84
Conferentie Erkennen en Waarderen	85	100

13. Overige lasten

	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
	€	€	€
Huisvesting	248	238	231
Bureau	438	467	450
Vereniging	308	197	152
Overige	0	0	30
	995	903	863

14. Financiële baten en lasten	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2020	2019
	€	€	€
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-10	0	1

Ondertekening van de jaarrekening

Ondertekening door de directeur mevrouw drs. B.J. van den Bergh MKM:

Drs. B.J. van den Bergh MKM (directeur) 's-Gravenhage, 4 juni 2021

Ondertekening namens de general assembly van de VSNU de heer drs. P.J. Duisenberg:

Drs. P.J. Duisenberg (voorzitter) 's-Gravenhage, 4 juni 2021

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen controleverklaring.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

Volgens artikel 11 van de statuten (per 01-01-2018) wordt de jaarrekening door de general assembly vastgesteld. De bestemming van het saldo van de staat van baten en lasten is niet expliciet in de statuten opgenomen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

De jaarrekening 2020 is vastgesteld in de general assembly, gehouden op 4 juni 2021. De general assembly heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.